

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL INTEGRUOTŲ MOKSLO, STUDIJŲ IR VERSLO CENTRŲ (SLĖNIŲ) KŪRIMO IR PLĖTROS KONCEPCIJOS PATVIRTINIMO

2007 m. kovo 21 d. Nr. 321

Vilnius

Įgyvendindama Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. 1270 (Žin., 2005, Nr. [139-5019](#)), 92 punkto 1 tikslo 14 priemonę, Lietuvos aukštojo mokslo sistemos plėtros 2006–2010 metų plano įgyvendinimo pirmojo etapo 2006–2007 metų priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. 1133 (Žin., 2006, Nr. [126-4789](#)), 1.3 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Patvirtinti Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) kūrimo ir plėtros koncepciją (pridedama).
2. Švietimo ir mokslo ministerija ir Ūkio ministerija, vadovaudamosi šiuo nutarimu patvirtintos Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) (toliau vadinama – slėniai) kūrimo ir plėtros koncepcijos nuostatomis, turi iki 2007 m. gegužės 1 dienos:
 - 2.1. parengti ir patvirtinti Slėnių plėtros vizijų ir slėnių plėtros programų projektų atrankos ir vertinimo tvarkos aprašą;
 - 2.2. patvirtinti Slėnių plėtros komisijos nuostatus ir jos personalinę sudėtį.
3. Pasiūlyti mokslo ir studijų institucijoms bei imlaus žinioms verslo įmonėms ar jų asociacijoms nuo 2007 m. gegužės 1 d. iki 2007 m. liepos 1 d. pateikti Švietimo ir mokslo ministerijai slėnių plėtros vizijas.

Ministras Pirmininkas

Gediminas Kirkilas

Švietimo ir mokslo ministrė

Roma Žakaitienė

INTEGRUOTŲ MOKSLO, STUDIJŲ IR VERSLO CENTRŲ (SLĒNIŲ) KŪRIMO IR PLĒTROS KONCEPCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) kūrimo ir plėtros koncepcija (toliau vadinama – ši Koncepcija) parengta vadovaujantis Valstybės ilgalaikės raidos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr. [113-5029](#)), Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 853 (Žin., 2002, Nr. [60-2424](#)), Ilgalaikė mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 1646 (Žin., 2003, Nr. [121-5489](#)), Nacionaline Lisabonos strategijos įgyvendinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. 1270 (Žin., 2005, Nr. [139-5019](#)), Lietuvos aukštojo mokslo sistemos plėtros 2006–2010 metų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 335 (Žin., 2006, Nr. [39-1394](#)), ir Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1048 (Žin., 2006, Nr. [114-4356](#)).

2. Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) (toliau vadinama – slėniai) plėtra siekiama sukurti Lietuvoje tarptautinio lygio mokslo, studijų ir žinių ekonomikos branduolius, paspartinti žinių visuomenės kūrimą ir sustiprinti ilgalaikius Lietuvos ūkio konkurencingumo pagrindus.

3. Slėniai plėtojami pagal atskiras jų plėtros programas, parengtas atsižvelgiant į šioje Koncepcijoje nustatytus tikslus, uždavinius, steigimo sąlygas ir patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

4. Slėnių plėtra vykdoma panaudojant Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų, mokslo ir studijų institucijų, dalyvaujančių kuriant šiuos slėnius, kitų viešųjų juridinių asmenų, taip pat privačių asmenų, Europos Sąjungos (toliau vadinama – ES) struktūrinės paramos ir tarptautinių mokslinių tyrimų ir inovacijų plėtros programų 2007–2013 metų lėšas.

5. Šios Koncepcijos įgyvendinimo laikotarpis – 2007–2013 metai.

6. Šioje Koncepcijoje vartojamos sąvokos:

Slėnis – mokslinių tyrimų, studijų ir imlaus žinioms verslo potencialas (subjektų visuma), sutelktas vienoje teritorijoje, turintis bendrą arba susijusią infrastruktūrą ir kryptingai prisidedantis prie žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo, Lietuvos ūkio konkurencingumo stiprinimo.

Mokslo ir verslo sąveiką skatinančios institucijos – technologijų parkai, technologijų perdavimo centrai, imlaus žinioms verslo inkubatoriai, intelektinės nuosavybės apsaugos įstaigos ir kitos institucijos, susijusios su mokslinių tyrimų, studijų ir ūkio plėtros sąveikos stiprinimu.

Imlus žinioms verslas – aukštųjų ir vidutinio aukštumo technologijų sektoriaus įmonės ar jų padaliniai, kurių išlaidos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai siekia ne mažiau kaip 4 procentus bendrųjų produkcijos gamybos ar paslaugų teikimo sąnaudų, o pajamos iš šios ekonominės veiklos sudaro ne mažiau kaip 30 procentų bendrųjų įmonės (padalinio) pajamų.

Tarptautinio lygio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikla – dalyvavimas ES bendrųjų programų projektuose (kompetencijos centruose ir tinkluose, integruotuose projektuose, specifinės paskirties projektuose), Europos tyrimų, plėtros ir bendradarbiavimo programų EUREKA, COST projektuose, kitose tarptautinėse mokslo bendrijos pripažįstamose mokslinių tyrimų programose.

Nacionalinė kompleksinė programa – programa konkretaus sektoriaus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, studijų ir imlaus žinioms verslo plėtros kompleksiskumui užtikrinti. Nacionalinė kompleksinė programa apima konkrečios šakos mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, technologijų kūrimą ir perdavimą, aukščiausiosios kvalifikacijos specialistų rengimą, mokslo ir studijų materialinės bazės stiprinimą, kitas ūkio konkurencingumą skatinančias priemones.

Nacionalinė technologijų platforma – atskirų Lietuvos ūkio ir mokslinių tyrimų sektoriaus subjektų, turinčių bendrų interesų, susivienijimai, veikiantys jungtinės veiklos sutarties pagrindu.

Slėnio iniciatoriai – mokslo ir studijų institucijos (iš jų bent vienas universitetas), imlaus žinioms verslo įmonės ar jų asociacijos, bendrai parengusios slėnio plėtros viziją, apimančią finansinių ir kitų interesų suderinimą.

II. ESAMOSIOS BŪKLĖS ANALIZĖ

7. Mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo pajėgumų stiprinimas, jų ryšių su ūkio ir visuomenės reikmėmis skatinimas yra vienas svarbiausių pasaulyje vykstančios konkurencijos veiksnių. Dabartinėse ES valstybių ir kitų pirmaujančių pasaulio šalių konkurencingumo strategijose itin svarbus vaidmuo numatytas teritoriškai vientisiems mokslo, studijų ir inovatyvaus verslo sąveikos centrams, jų plėtojimui. Šiuose centruose telkiamos pajėgiausios mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo institucijos, kuriama žinių ir technologijų perdavimo iš viešojo sektoriaus į privatų verslą infrastruktūra, sudaromos sąlygos kurtis verslo įmonių tyrimų padaliniams, mokslinių tyrimų rezultatų komercinimo pagrindu formuoti imlaus žinioms verslo įmonių pradmenims. Pirmaujančiose pasaulio šalyse tokie centrai spontaniškai pradėjo steigtis dar praėjusio amžiaus šeštajame dešimtmetyje (garsus Jungtinių Amerikos Valstijų Silicio slėnio pavyzdys). Kiek vėliau, ypač

nuo praėjusio amžiaus aštuntojo dešimtmečio, kryptingai remiami šalių vyriausybių, jie išplito Vakarų Europoje, Skandinavijoje ir Japonijoje, o pastaruoju metu sparčiai kuriasi Kinijoje, Tolimųjų Rytų ir kituose pasaulio regionuose, kuriuose pastebima mokslo ir technikos pažanga.

8. Sektorinės ir regioninės mokslo, studijų ir verslo sąveikos, slėnių kūrimosi skatinimas yra viena iš svarbiausių ES mokslinių tyrimų, studijų ir inovacijų politikos krypčių. Ji įgyvendinama klasterių, technologinių platformų, jungtinių technologinių iniciatyvų, žinių regionų, besimokančių regionų ir kitomis paramos programomis bei instrumentais. Pastaruoju metu Europos Komisija iškėlė naują Europos technologijų instituto sukūrimo iniciatyvą, kuria siekiama suvienyti aukščiausiosios kompetencijos mokslo, studijų ir inovacijų potencialą.

9. Lietuvos ilgalaikiuose strateginiuose dokumentuose taip pat pabrėžiama glaudesnės mokslo, studijų ir verslo sąveikos būtinybė. Nacionalinėje Lisabonos strategijos įgyvendinimo programoje nurodoma, kad žinios, gebėjimai pasinaudoti naujausiais atradimais, kurti naujas žinias ir technologijas – pagrindinė ne tik šiuolaikinio ūkio, bet ir daugelio kitų gyvenimo sričių varomoji jėga. Kartu pripažįstama, kad per mažos įmonių investicijos į mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą ir inovacijas gali turėti skaudžių padarinių ilgalaikiai Lietuvos ūkio plėtrai ir ekonomikos augimui. Siekiant paskatinti perspektyvių technologijų kūrimą ir jų diegimą į imlų žinioms verslą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1048 patvirtinta Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programa, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1050 (Žin., 2006, Nr. [114-4359](#)) – Pramoninės biotechnologijos plėtros Lietuvoje 2007–2010 metų programa. Mokslo, studijų ir verslo sąveikos skatinimui skirtas ir Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategijos projektas. Tuo tikslu Lietuvoje jau kuriami mokslo ir technologijų parkai, inicijuotos nacionalinės technologijų platformos, rengiamos regioninės inovacijų strategijos.

10. Šalies mokslo ir studijų institucijos, savivaldybės, imlaus žinioms verslo įmonės jau yra parengusios reikšmingus mokslo ir studijų potencialo teritorinio sutelkimo projektus. Tai „Saulėtekio slėnio“ projektas, kurį nuo 2003 metų Vilniaus Saulėtekio alėjos rajone vykdo Vilniaus ir Vilniaus Gedimino technikos universitetai; bendras valstybės mokslo institutų ir verslo subjektų projektas Vilniaus Visorių rajone kurti nacionalinį biomedicininį tyrimų centrą; Kauno technologijos universiteto Aukštųjų technologijų centro koncepcija; svarstomos Lietuvos technologijos instituto kūrimo galimybės. Poreikį sujungti (sutelkti) mokslo, studijų ir imlaus žinioms verslo plėtrą pabrėžia ir šalies regionų bei atskirų ūkio sektorių mokslo, verslo ir vietos savivaldos atstovai. Kad Lietuvos mokslo ir studijų sistema kuo geriau atitiktų ūkio ir inovacijų plėtros strategijas, skatintų šalyje imlios žinioms pramonės ir verslo augimą, sudarytų patrauklias sąlygas tarptautinėms investicijoms, šias iniciatyvas būtina remti.

III. SLĖNIŲ PLĖTROS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

11. Slėnių plėtra siekiama šių tikslų:

11.1. sutelkti, atnaujinti ir optimizuoti infrastruktūrą, kuri įgalintų plėtoti aukštąsias technologijas ir kitus perspektyviausius mokslo, technologijų ir verslo sektorius, nustatytus Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programoje, Lietuvos ūkio (ekonominės) raidos įžvalgoje pagal regionines ir pasaulio tendencijas, nacionalinių technologinių platformų strateginių tyrimų planuose (darbotvarkėse) ir kituose šalies ūkio raidos strateginio planavimo dokumentuose;

11.2. sustiprinti mokslinių tyrimų ryšius su studijomis, tyrėjų ir kitų specialistų rengimu;

11.3. sudaryti palankią aplinką mokslo žinias ir technologijas perduoti į verslą;

11.4. sukurti mokslinių tyrimų, mokslo ir studijų bei imlaus žinioms verslo sąveiką skatinančius centrus, pajėgius konkuruoti tarptautinėje erdvėje, plėtoti aukščiausiojo lygio mokslinį bendradarbiavimą, pritraukti didelio intelektualinio potencialo reikalingas užsienio investicijas;

11.5. mokslo ir studijų bei imlaus žinioms verslo pagrindu kurti žinių ekonomikos branduolius.

12. Siekiant šios Konceptijos 11 punkte nurodytų tikslų, būtina įvykdyti šiuos uždavinius:

12.1. identifikuoti ir įteisinti vietas, turinčias daug perspektyvaus mokslinių tyrimų potencialo;

12.2. vietose, turinčiose daug perspektyvaus mokslinių tyrimų potencialo, sutelkti teritoriškai išsibarsčiusias mokslo ir studijų institucijas ar jų padalinius, kurių teritorinis sutelkimas sukurtų pridedamąją vertę, optimizuoti jų struktūrą ir tarpusavio sąveiką, plėtoti bendrą fizinę ir socialinę slėnių infrastruktūrą;

12.3. atnaujinti slėniuose įsikūrusių institucijų įrangą, naudojamą bendrosioms mokslinių tyrimų, studijų ir technologinės plėtros reikmėms;

12.4. sukurti šiuolaikinę mokslinių tyrimų bazę ūkio proveržio kryptyse, nustatytose atlikus Lietuvos ūkio (ekonomikos) raidos įžvalgą pagal regionines ir pasaulio tendencijas, taip pat tose kryptyse, kur slėniuose esančių institucijų mokslininkai yra pasiekę itin aukštą tarptautinį lygį;

12.5. sukurti mokslo ir verslo sąveiką skatinančius centrus, sudarančius sąlygas, kad imlaus žinioms verslo įmonių pradmenys formuotųsi iš mokslo ir studijų institucijų padalinių, tyrėjų grupių ar kitais pagrindais;

12.6. sudaryti teises ir organizacines sąlygas, kad slėnių teritorijose steigtųsi imlaus žinioms verslo įmonės ar jų padaliniai;

12.7. sudaryti sąlygas pritraukti į imlų žinioms verslą bei mokslą užsienio investicijas.

IV. SLĒNIŲ KŪRIMO IR PLĒTROS SĄLYGOS

13. Slēnis gali būti kuriamas, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

13.1. Iniciatyvą dalyvauti kuriant slėnį parodo mokslo ir studijų institucijos (iš jų bent vienas universitetas), kurių bendros pastarųjų 3 metų pajamos už ūkio subjektų užsakymu atliekamus mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus sudaro daugiau kaip 10 procentų visų šalies mokslo ir studijų institucijų lėšų, gautų už ūkio subjektų užsakymu atliekamus mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus, ir kurių bendros pastarųjų 3 metų pajamos, gautos už tarptautinio lygio mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus, taip pat sudaro daugiau kaip 10 procentų visų šalies mokslo ir studijų institucijų pajamų, gautų už tarptautinio lygio mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus.

13.2. Tuo atveju, kai steigiamas specializuotas (skirtas tam tikro sektoriaus plėtrai) slėnis, iniciatyvą dalyvauti kuriant šį slėnį parodžiusių mokslo ir studijų institucijų (iš jų bent vieno universiteto) bendros pastarųjų 3 metų pajamos, gautos už tarptautinio lygio ir ūkio subjektų užsakymu atliekamus mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus, turi sudaryti ne mažiau kaip 20 procentų tam tikro sektoriaus mokslo ir studijų institucijų pajamų, gautų už tarptautinio lygio ir ūkio subjektų užsakymu atliekamus mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus.

13.3. Slėnio kūrimo projekte dalyvauja valstybės institucijos – mokslinių tyrimų įstaigos, vykdančios tyrimus šio slėnio plėtros kryptyse.

13.4. Tarp slėnio iniciatorių yra imlaus žinioms verslo įmonių ar jų asociacijų.

13.5. Teritorijoje, kurioje numatoma įkurti slėnį, yra sutelkti (arba numatoma juos sutelkti) pagrindiniai projekte dalyvaujančių institucijų mokslo ir studijų potencialo ištekliai, susiję su slėnio plėtros kryptimis.

13.6. Slėnio iniciatoriai pateikia šio slėnio plėtros viziją, kurioje turi būti pagrįsta slėnio kūrimo visuomeninis poreikis ir nauda, atitiktis šalies politikos tikslams, viešųjų investicijų į slėnį pridedamoji vertė ir jos didėjimo perspektyvos, įtaka ūkio konkurencingumui, darnaus visuomenės vystymosi reikmių tenkinimui, aptarta numatoma slėnio dalyvių organizacinė integracija, bendri moksliniai tyrimai, bendradarbiavimas studijų srityje, mokslo ir studijų ryšių stiprinimas, mokslo ir studijų plėtra šalies ūkio proveržio kryptyse, mokslo rezultatų komercinimas, privačių slėnio plėtros partnerių indėlis ir įsipareigojimai, užsienio investicijų pritraukimo galimybės, finansinių ir kitų interesų suderinimas.

13.7. Slėnio plėtros vizijai pritaria atitinkama savivaldybė, kuri savivaldybės teritorijos arba jos dalies (miesto ar miestelio) bendrajame plane numato teritoriją šiam slėniui plėtoti.

13.8. Slėnio plėtros vizijai pritaria verslo asociacijos.

13.9. Teritorijoje, kurioje numatoma įkurti slėnį, yra sukurta (arba planuojama ją sukurti) šio slėnio veikloje dalyvaujantiems subjektams reikalinga bendroji infrastruktūra.

V. SLĒNIO PLĒTROS PROGRAMA

14. Slėnio plėtros programos (toliau vadinama – Programa) projektą pagal švietimo ir mokslo ministro ir ūkio ministro įsakymu patvirtintą Slėnių plėtros vizijų ir slėnių plėtros programų projektų atrankos ir vertinimo tvarkos aprašą rengia slėnio iniciatoriai.

15. Programos projekte:

15.1. pagrindžiama projekto atitiktis šioje Konceptijoje apibrėžtiems slėnių plėtros tikslams, uždaviniams ir jų kūrimo sąlygoms;

15.2. pateikiamas slėnio plėtros planas;

15.3. išdėstomos Programos įgyvendinimo priemonės, terminai ir nurodomi jų finansavimo šaltiniai;

15.4. numatomos priemonės Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programai, bent vienai nacionalinei kompleksinei programai ar (ir) nacionalinių technologijų platformų strateginių tyrimų planui (darbotvarkei) įgyvendinti;

15.5. aptariamas slėnyje dalyvaujančių mokslo ir studijų institucijų vidinės struktūros optimizavimas, numatoma jų tarpusavio integracija ir jungtinės veiklos derinimas.

16. Kartu su Programos projektu pateikiama jos įgyvendinimo galimybių studija.

VI. KONCEPCIJOS ĮGYVENDINIMAS

17. Šios Konceptijos įgyvendinimą ir slėnių plėtrą koordinuoja Švietimo ir mokslo ministerija kartu su Ūkio ministerija. Slėnių plėtros vizijoms ir jų plėtros programoms vertinti sudaroma Slėnių plėtros komisija, į kurią įeina mokslininkai, Švietimo ir mokslo ministerijos, Ūkio ministerijos, Finansų ministerijos, kitų suinteresuotų valstybės institucijų, savivaldybių ir verslo asociacijų atstovai. Vizijoms ir programoms vertinti pasitelkiami Lietuvos Respublikos ir užsienio ekspertai.

18. Per mėnesį nuo termino pateikti slėnių plėtros vizijas pabaigos Slėnių plėtros komisija, vadovaudamasi Slėnių plėtros vizijų ir slėnių plėtros programų projektų atrankos ir vertinimo tvarkos aprašu, įvertina pateiktas slėnių plėtros vizijas. Jeigu vizijos nevisiškai atitinka slėnių plėtros tikslus, uždavinius ir kūrimo sąlygas, gali būti nustatytas vieno mėnesio terminas trūkumams pašalinti.

19. Pasibaigus slėnių plėtros vizijų vertinimo terminui, teigiamai įvertintas vizijas parengusios institucijos rengia ir teikia slėnių plėtros programų projektus. Programų projektams parengti nustatomas ne trumpesnis kaip 3 mėnesių terminas.

20. Pateiktus slėnių plėtros programų projektus per 2 mėnesius nuo jų pateikimo dienos įvertina Slėnių plėtros komisija. Jeigu pateiktosios programos nevisiškai atitinka Programai keliamus reikalavimus, gali būti nustatytas vieno mėnesio terminas trūkumams pašalinti.

21. Slėnių plėtros komisijos aprobuotas programos Švietimo ir mokslo ministerija, suderinusi su Ūkio ministerija, nustatyta tvarka teikia tvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

22. Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintose slėnių plėtros programose numatytas šiuose slėniuose dalyvaujančių mokslo ir studijų institucijų vidaus struktūros optimizavimas, jų tarpusavio integracija, bendros šių centrų infrastruktūros kūrimas finansuoti lėšomis, numatytomis tam tikslui skirtų veiksmų programų, įgyvendinančių Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją, prioritetuose. Kitas slėnių plėtros programų priemonės, realizuojančias Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas, 2007–2013 metų ES struktūrinės paramos lėšomis numatoma finansuoti prioritetiškai.

23. Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų slėnių plėtros programų įgyvendinimą koordinuoja slėnių tarybos, kurių nuostatai ir sudėtis tvirtinami švietimo ir mokslo ministro ir ūkio ministro įsakymu.
